

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe o jum. de an 12 „
Pe trei luni . . . 6 „

Pentru România şi străinătate:

Pe un an . . . 40 lei.
Pe o jum. de an 20 „

TELEFON Nr. 286

GAZETA TRANSILVANIEI

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

REDAȚIA
ȘI ADMINISTRAȚIA
Târgul Inului Nr. 30

INSERATELE
se primesc la adminis-
trație. Prețul după talet
și învoială.

Manuscrisele nu se în-
napoiesc.

Zidire pe nisip.

„Tot ce ce aude cuvintele acestea, și nu le face asemănare-va bărbatului nebun, care și-a zidit casa sa pe nisip”.

(Mat. 7. 26.)

Divinul învățător, după ce a expus programul activității sale sociale în „predica de pe munte” fericește pe ascultătorul, care și-a imprimat în inimă măntuitoarele precepte — asemănându-l bărbatului înțelept, ce-și zidește casa pe piatră, — pe când, cea ce prin stânga lasă să iasă, cele auzite cu dreapta, e asemenea nebunului, ce construiește pe nisip.

Aceste cuvinte de vecinică actualitate mi-au cuprins gândirea ori de câte ori cetiam prin jurnale despre încercări din partea „celor sus puși” în favorul celor de jos. Tot de-atâtea-ori eram nerăbdător să știu, de sunt aceste eșuri, construcția înțeleptului sau a nebunului, de purced ele din intenție nobilă ori egoistă, de urmăresc un scop sincer sau ascuns, de au aceste încercări o temelie solidă sau subredă?

Nici când însă nerăbdarea nu mi-s-a potentat așa de tare, nici când întrebările aceste nu mi-s-au îmbulzit atât de des, ca tocmai cu ocazia „pactului” așa lung timp la ordinele zilei.

Bazat pe mărturia istoriei era ușor să ghicesc, că tratativele începute nu se clădesc în partea adversă pe temelie solidă a sincerității, nici a buneii intenții ce duce la faptea recunoașterea a drepturilor ce se cuvin popoarelor nemaghiare din patrie.

Nutriam totuși speranța, că un bărbat de talia primului ministru va înțelege glasul vremii, va ști să tragă învățături scumpe din păcăniile altora și cel puțin în ceasul al 12-lea va repara nedreptatea milenară, ce ne-a subjugat. Credeam despre contele Tisza, că va putea pune adevăratele temelii unei înfrățiri reciproce, unei armonii interne, personalificând — prin aplicarea drepturilor, ce le reclamă poporul nostru — pe „bărbatul înțelept” din biblie. Dar ne-am înșelat! Și ne-am

înșelat nu atât în zăbovirea și înfăptuirea aspirațiilor noastre legitime — cari ca mâne se vor realiza — ci mai mult ne-am desiluzionat de lipsa energiei necesare doctorului pentru a tăia rana de pe corpul nației maghiare, ne-am dezgustat de înnotul primului ministru în aceleași ape turburi ale șovinismului «unitar național maghiar...» În ultima analiză există vre-o deosebire esențială între contele Tisza, și între Apponyi, Andrassy etc. în ceace ne privește? Afară de nota personalității lor, cred că nu.

Și la unul și la celălalt predomină același spirit șovinist și unul și altul sunt din același aluat; numai că la Apponyi se manifestă fâțiș, aceea ce Tisza învâluie în mânuși. Actualul prim ministru — deși mărturisește sincer că tratativele și consfătuirile cu fruntașii noștri le-a început, încă înainte de glorioasa campanie a armatei române — totuși nu ne poate alunga bănuiala, că îndemnul pentru ele a pornit și a fost alimentat de sus, din Viena și mai ales din Berlin. Aici se judecă cu toată claritatea adevărata valoare a elementului românesc pentru Tripla Alianță.

În Berlin se știe de mult, că Ungaria nu se razimă pe stâlpii ei adevărați. Se înțelege necesitatea de a satisface naționalitățile nemaghiare și în special și pe Români. Tisza fu încredințat cu această misiune.

Cum și-a îndeplinit-o, știm. Având dorința de a-și servi neamul său, el nu putea să servească totodată și interesele patriei; căci patria e mai mult decât neamul unguresc, și acesta e mai mic decât patria. Iată două noțiuni ce nu se pot confunda, dar pe cari și d-l prim ministru le identifică. De aici apoi încercarea zadarnică de a duce la îndeplinire acordul româno-maghiar necedând nimic din drepturile Maghiarilor, pe când cele românești jertfindu-le toate. În felul acesta Tisza nu mai poate afirma că „impăcarea” a urmărit-o de zeci de ani, căci atunci lapadă premisele ce sunt absolut false. Ba din contră din felul cum a căutat să facă el „pactul” se cunoaște și mai clar

motorul strein ce-l îndemnase la acest pas.

Înțelepciunea biblică ne spune, că din intenția faptei se cunoaște moralitatea ei și că după temelie se cunoaște țaria edificiului. Ei bine contele Tisza, nu a intenționat nici să realizeze o pace onorabilă pentru ambele popoare, nici să pue bazele solide unei apropieri sincere și durabile. Ci tot ce a făcut în această privință, a făcut de ochii lumii, care după liquidarea Balcanilor își aruncase privirile asupra chestiei naționale din Ungaria. Iar ca ocazia de a măguli orgoliul de rassa, să nu rămâie nefolosită, se plănuie construcția unui turn înalt, poleit în vârf, ca să impue celor de departe și mai ales acestora. Sclipeala poleelii, ce orbește, dar nu luminează, avea să dea streinătății impresia cea maigrandioasă. De baza turnului nu s'a bătut capul, puteau să fie bărnele cele mai putrede, terenul cel mai nisipos și nesigur, în interesul lui putea să respire atmosfera cea mai înăbușitoare, plină de otrăvuri asfixioare, părea și impresia externă, era totul pentru el. Numai așa se explică de ce primul ministru, a pus la baza „încercărilor” sale concepția nefericită despre „unitatea națională maghiară a statului”, de ce a declarat de învechite și abrogate drepturile naționalităților sancționate prin lege, pe când puținele corecturi reclamate de drepturile firii, ca înblânzirea vagă a legii școlare, deslipirea unor parohii rom. de Hajdudorogh, se trimbiță din vârful turnului, cu trompetele lui Iosua, în toate părțile lumii.

Pactul a eșuat, dar încercările n'au încetat. Nu vor înceta pentru-că ele ațintesc distrugerea ființii noastre etnice. Și până când atotputernicul statului, caută să ne întoarcă de a mai trăi românește, preaputernicii satelor noastre — jandarmii — voiesc să ne oprească de a trăi omeneste (v. nr. 64 al Gaz. Trans.) Acesta este stadiul actual al încercărilor de împăcare inițiate de contele Tisza. La dorința lui, neamul prin fruntașii săi și-a expus plângerile. De vor fi auzite și satisfăcute primul ministru va fi „înțeleptul” scripturii, așezând temeliiile

statului pe terenul cel solid și adevărat, de vor fi însă aceste plângeri numai auzite, dar nu și luate în considerare, atunci truda lui va fi zadarnică, căci temelie cea slabă nu va putea scuti țara de valurile și vânturile vrăjmașiei interne și externe.

Atunci toată clădirea feudală se va prăbuși și mare va fi căderea ei. Iar acerștă cădere nu o va putea opri nici o firimitură, nici un ciolan, căci dacă neamul nostru nu s'a mulțumit cu fărâmi de drepturi, cu atât mai puțin se va mulțumi acum!

Un preot.

Delegațiunile. Din Viena se anunță, că delegațiunile vor fi convocate pe 28 Aprilie c. la Budapesta. Dintre lucrurile mai însemnate se amintește, că marina va cere un credit de 420 milioane repartizat pe șase ani. Armata nu va cere în schimb anul acesta nici un credit.

Contele Berchtold va supune delegațiunilor „Cartea roșie”, referitoare la atitudinea Monarhiei în timpul conflictului balcanic. Aceasta e așteptată în deosebi cu interes în toate cercurile politice.

Sesiunea delegațiunilor ce urmează va fi poate mai furtunoasă, ca cea anterioară. În delegațiunile austriacă se vor naște discuții vehemente mai ales în jurul parlamentului, pentru prorogarea ședințelor și aplicarea art. 11 din constituția. Mai mare va fi însă viforul în delegațiunea ungară, în jurul triplei alianțe. Se vor demasca cochetăriile opoziționaliilor la Karolyi, cu puterile din tripla înțelegere și în special cu Rusia. Discuțiile aceste vor provoca un mare interes în toate cercurile politice și diplomatice.

Președintele delegațiunii maghiare va fi probabil Bethy László, în locul lui Láng, care e bolnăvicios. La Austriaci va avea presidul Silva Tarouca sau Dr. Leo.

Reforma administrativă. Ziarul „N. Fr. Presse” e informat din Budapesta, că proiectul legii despre reforma administrației a apărut în tipar și în Mai va fi depus pe biroul camerei.

Presa franceză și România.

Ziarele franceze publică numeroase articole despre rolul României în ultimele evenimente internaționale. Sub titlu de *România și pacea orientală* ultimul număr din *Le Petit Journal*, unul din marile cotidiene ale Parisului — publică următoarele:

România a ținut în recenta ciză orientală un rol mult timp discret, dar esențial. Menținerea intactă a capacității de a interveni în primul război balcanic, i-a permis de a fi arbitru în cel de al doilea și a determina o pace conform cu interesele sale naționale. În consolidarea acestei păci orientale România e gata de a păzi un rol egal.

Prințul și principesa moștenitoare a României, acompaniați de fiul lor cel mai mare, prințul Carol sânt oaspeții familiei imperiale ruse; la București și la St. Petersburg se vede în această vizită, tot deodată oficială și intimă, prefața logodnei prințului Carol cu una din ficele țarului, fără îndoială marea ducesă Olga, care a fost ca copil sârbătorită la Paris. În același timp se comentează favorabil la Atena eventualitatea logodnei prințului moștenitor al Greciei cu principesa Elisabeta a României.

Astfel istoria română va adăoga la politica căsătoriilor un strălucit capitol, unde puterile triplei înțelegeri vor avea un viu interes.

Apropierea României și a Rusiei ștergând amarăciunea cauzată la București de rezultatele războiului d n 1877, adaugă a valoare decisivă înțelegerei dintre România, Serbia și Grecia. Această fericită extindere a amicitiei române e lipsită de orice caracter ofensiv. Guvernul din București a demonstrat în cursul războaielor recente că el caută a avea în vedere numai interesele sale legitime.

Vizita pe care prinții moștenitori au făcut-o săptămâna trecută la Berlin, este o mărturie nouă a intențiilor de pace ale României. Wilhelm II. a înțeles atât de bine, în cât a fost gata la o intervenție personală pe lângă Contele

Cetatea Sucevii.

— Conferința d-lui Alex. Lepădatu la Ateneul Român. —

Nu e în trecutul unei țări sau al unui popor capitol mai interesant ca istoria unei cetăți. Nu numai atât. În anumite condiții — de așezare geografică a cetății, de valoare strategică — ea aproape se confundă cu trecutul țării, într-o cât marile fapte militare de ofensivă și, mai mult încă, de defensivă — cum s'a întâmplat îndeobște în principatele românești — puneau în rol cetatea. Cel puțin în ceea ce privește istoria Moldovei, ea se poate schița în trecutul celor 4-5 cetăți ale ei.

E incontestabil că rolul și însemnătatea cetăților în trecutul nostru sunt încă foarte puțin lămurite pentru marele public, care a făcut cunoștință cu ele cel mult în parantezele cărților de școală.

De acela a fost foarte bine venită și mult gustată de public, conferința ținută Joi seara la Ateneu despre cetatea Sucevii, de cătră d Alexandru Lepădatu, cunoscutul nostru istoric.

Suceava e cea mai însemnată latre cetățile moldovenești. Și fiindcă până acum, Suceava e singura cetate românească desgrupată — și anume de d. K. A. Romstorfer — ea a putut fi privită și din punct de vedere arheologic.

Se presupune că încă mai înainte de descalcatore, Suceava a avut o cetate a ei, ca și alte așezări orășenești de pe vremuri, cum au fost de pildă, Bala și Siretul (fără îndoială din lemn și pământ).

Ea devine însă o cetate de rezistență și deci, de însemnătate strategică și istorică, numai dela data când Suceava devine capitala Moldovei — sub Jurg Koriatovici (1373-75) ori Petru Mușat (1375-91). Atunci, probabil, ea a fost refăcută, spre a putea răspunde noilor necesități.

Marile fapte militare, însă, legate de dânsa, încep din epoca lui Ștefan cel Mare, care se știe, rezidi la Suceava o cetate cu totul nouă, din piatră și cărămidă, puternică, cu temelii mai largi, adăogând un nou rând de ziduri înalte, — și-l dădu o organizare militară, punând-o sub comanda unui „portar” — portarul de Suceava.

Numai în timpul domniei lui Ștefan, se dau, în trei rânduri, lupte sub zidurile Sucevei — și anume: după Valea Albă, Mohamed II lea, în persoană o atacă, dar se retrage în cele din urmă încredințat de imposibilitatea de a cuceri. O altă încercare a făcut, la 1485, Ali Hadâmbul, beglerbegul Greciei, care în lipsa lui Ștefan cel Mare, a ars, ca și Mohamed urașul, dar și-a luat gândul de a cuceri cetatea.

Și în sfârșit, a treia oară, au asediat-o Leșii lui Ioan Albert, la 1497. Și asediul a durat 3 săptămâni ziua

și noaptea, și 120.000 de Leși erau în jurul Sucevii. În zadar, însă. Sfârșitul se știe: Ștefan cu oastea lui, le tale aprovizionarea din Polonia. Albert primește condițiile păcii impuse de Ștefan, care apoi, îl pedepsește în cordul Cosminului.

Au mai apărut la 1509 oștiri polone în fața Sucevei, venite să răsbune o expediție, în Polonia, a lui Bogdan, fiul lui Ștefan; dar nu s'au încumetat la un asediu al cetății. S'au mai arătat oastea lui Soliman Magnificul, care venise să pedepsească pe Razeș. Cetatea e predată de boieri, cari părăsiseră pe Domnitor.

În întreg cursul istoriei, s'a văzut că Suceava n'a putut ajunge în mâinile asediatorilor decât numai prin foame ori trădare.

Așa s'a sfârșit și vestitul asediu din 1563, când cetatea a fost înconjurată de Tomș și de boierii răsvrâți împotriva aventurierului grec Eraclide Despotul, ajuns domn al Moldovei. Oastea moldovenească, care impresurase pe Eraclide, avea în același timp în spate pe Cazaci, pe care-i bătu lângă Siret, prinzând pe căpetenia lor Wiszniewiecki. În timpul luptei dela Siret, Suceava a stat 10 zile despresurată. Eraclide, însă nu s'a gândit o singură clipă, s'o părăsească, atât de sigur era de țaria ei. De acela, s'a mârșinit numai să-și împrospețeze forțele și să îngrămădească noui provizii.

Deși Tomș și ai lui capătă ajutoare de oaste ardelenască dela Ion Sigismund, cetatea nu poate fi luată, ci

numai se strânge cercul asediatorilor împrejurul. Cade, însă, prin trădare. Și anume: lefeșii unguri din cetate încep, pe furie, să se înțeleagă cu lefeșii unguri de afară, Eraclide, ucide pe doi din ei, între cari și o căpetenie. Și atunci se simte pârăsit de toți, și trebuie să se predea, primindu-și moartea chiar din mâna lui Tomș.

Se pare că foarte curând după aceasta, Turcii porunciseră să se strice cetățile moldovenești. Alexandru Lăpușeanu, care și-a și mutat reședința la Iași, a executat porunca. Dar nu poate fi vorba de o nimicire totală a cetăților, ci simpla, de o „stricare”. Suceava, probabil, era destul de stricată, după îndelungatul asediu din 1563.

Pește trei decenii, însă, cetățile sunt lărași în picioare. Ștefan Răsvan și Aron-Vodă își și reluseră de altfel reședința la Suceava. Mihaiu-Vodă, care domnea în aceiași vreme în Muntenia, se arată la 1600 și el sub zidurile cetății, care fusese readusă în stare cea mai bună de Eremie Movilă. Lui i se predă Suceava „fără nici măcar o lovitură de tun” — cum scrie un martor ocular.

În sfârșit, un alt mare asediu al Sucevei are loc în anul 1653. Gheorghe Ștefan învinsese ge Vasile Lupu la Sârca și-l alungase din țară. Apoi împre-soară cetatea Sucevii, în care se adăpostise Doamna lui Lupu, cu toată familia și cu toate averile. O despre-

soară, însă, la vestea sosirii a 15.000 de cazaci și tatarii sub Timuș, ginerete lui Lupu. Oastea lui Timuș, deși înjumătățită în bărbățiile ce moldovenii, ia în pază cetatea. Bici e împrejurat de Gheorghe Ștefan, cu ajutor polon și ardelenesc — și asediu ține mai bine de o lună. Miron Costin, care descrie amănunțit asediul, a fost martor ocular.

Nebiruța cetate a lui Ștefan nu putea însă să cadă nici de astă-dată forțelor asediatorilor, ori-cât de mari au fost ele. Și ar fi căzut prin foame, dacă Timuș n'ar fi fost rănit mortal, fapt care a pricinuit predarea cetății de către cazaci. Zidurile uriașe ale Sucevei rămăneau și de astă-dată nebiruite, în vreme ce rămășițele oștirii căzăcești se trăgeau pe apa Sucevei de vale, ducând cu ele cadavru marului lor căpitan, Timuș Chmelnicki.

În 1657 s'a mai adăpostit odată Gheorghe Ștefan la Suceava, de teama Tatarilor, iar la 1658 Ghica-Vodă de teama ciujiei.

În 1673 Suceava intră în mâna a 7000 oștași poloni, aduși de Petricăcu-Vodă, care scosese din domnia Moldovei pe Dumitrascu Cantacuzino. În anul următor, însă, Cantacuzino scoate pe Leși din Suceava, prin foame. Spre a nu se mai puteau incuiba polonii în cetate, Cantacuzino, cu învoirea Turcilor, distruge toate „cetățile cele vestite ale Moldovei” — și, fiindcă Neamțul și Suceava nu putea fi stricate cu mine, au fost aprinse. Cutremurul din 1678 a desvârșit opera de distrugere.

Externe.

Tripla-înțelegere.

Din Londra vin știri despre transformarea Triplei-înțelegeri într-o alianță de ofensivă și defensivă. E vorba aici să se institue la Londra o comisie permanentă, formată din reprezentanții celor trei Puteri, care ar avea de scop să stabilească, ca Puterile triplei-înțelegeri să nu poată face nici un demers în ce privește chestiile externe fără aprobarea celorlalte două Puteri. Ar mai fi apoi vorba ca și Germaniei (?) să se dea prilej de-a intra în această alianță, căci în acest caz s'ar putea restrânge armamentul diferitelor Puteri.

La Paris și Roma nu se dă crezare acestei inițiative, dealtfel foarte salutară pentru pacea Europei.

In Epir

continuă ciocnirile între gendarmeria albaneză și răsculați. Agenția Stefan este informată, că o bandă de Greci ar fi distrus două sate albaneze.

Convenția franco-turcă.

In privința convențiilor franco-turcă se află în mod oficial că Franța va da Turciei, afară de împrumutul de 500 milioane, un al doilea împrumut de 300 milioane a cărui emisiune se va face la sfârșitul anului.

Schimb de telegrame între Regele Carol și Țarul Rusiei.

Din cercurile diplomatice rusești se anunță că la plecarea perechii moștenitoare române din Petersburg, un schimb de telegrame a avut loc între regele Carol și Țarul Rusiei. Regele Carol a mulțumit Țarului pentru călduroasa primire ce s'a făcut perechii moștenitoare la Petersburg și își exprimă speranța, că relațiile dintre România și Rusia vor deveni din ce în ce mai intime.

Țarul Nicolae a răspuns în termenii foarte amicali, declarând că și dânsul dorește ca relațiile dintre Rusia și România să fie cordiale.

Probabil că un mare duce rus se va duce în curând la București, spre a înalpa în nume'e Țarului vizita perechii moștenitoare române.

Un epilog al meetingului Ligei Culturale.

Dela Copiii nimănui!

La câteva zile după meetingul Ligei Culturale ziarele maghiare au început o campanie detestabilă în contra tinerimei universitare române din Cluj pe motiv că a s-lutat meetingul Ligei printr-o telegramă inofensivă. Presa jido-vească a făcut mare capital din telegrama tinerimei universitare și a cerut pedepsirea universităților române pentru cea mai nouă „trădare de patrie”. După alarma dată tot foile maghiare au adus știrea că senatul universitar din Cluj a tras în cercetare pe universitarii români, cari la rândul lor ar fi declarat că nu se identifică cu cele cuprinse în acea telegramă.

Cu privire la tărăboiul patriotic, care s'a făcut în jurul acestei telegrame, am primit ieri din Cluj dela d-nii *Lasar Isaicu și Mihai Mitrău*, studenți la medicină, următoarele lămuriri, cari le fac toată onoarea și cari în același timp conțin un advertisement îndreptățit la adresa celor mici și slabi la suflet, de cari — durere — nu sunt lipsiți nici studenții noștri Clujeni.

O clarificare.

Cluj 11 Aprilie n.

Au trecut 10 zile dela grandiosul meeting aranjat de Liga culturală din România. Cu acea ocaziune subscriși în numele Tinerimei universitare române din Cluj, am trimis o telegramă de aderentă și felicitare scumpulor frați. Gazetele ungurești din patrie, fără deosebire de partid, au înregistrat cu indignare acest pas și l-au comentat zilnic în fel și chip aducându-le mai aspre învinuirii acestei tinerimi. Și valorosul organ al partidului nostru național „Românul” până astăzi s'a ocupat de două ori în coloanele sale, cu această chestiune.

Noi nu reflectăm la învinuirile aduse de gazetele ungurești, cu atât mai puțin voim să reproșăm „Românului” că fără avizul nostru special a tractat

Convenția româno-greacă se desminte. Ziarul „Neue Fr. Presse” publică un interviu al corespondentului său din București cu unul dintre foștii membri ai cabinetului Măiorescu în chestia știrii ziarului „Noveje Wremja” despre existența unei convenții între România și Grecia.

Bărbatul de stat român a spus, că nu știe să se fi urmat tratative între cele două state în timpul guvernului Măiorescu, pentru încheierea unei atare alianțe. E cert că prin pacea dela București s'a stabilit un acord între România, Grecia și Serbia, aceasta însă numai pentru păstrarea noiei situații. *Un acord în scris nu s'a făcut însă.*

Intrevederea de la Abazia. Pentru întrevederea, ce va avea loc Miercuri în Abazia între Berchtold și San Giuliano, se manifestă un viu interes. Intre obiectele ce se vor discuta este în locul prim chestiunea Albaniei, și rului ce-l va avea România în pacificarea Epirotilor.

Din Fiume se anunță că pe acolo au trecut spre Abazia, venind de la Viena, 15 agenți secreți, cari vor face serviciul în timpul întrevederii contelui Berchtold cu San Giuliano.

Mișcarea electorală.

Opoziția și-a început acțiunea de organizare în vederea pregătirilor pentru alegeri. Încât pentru împărțirea circumscripțiilor avem și câteva date din isvor maghar opozițional, referitoare la un comitat românesc.

Din Alba Inf.

Cunoscutul mare sovînist și prezidentul partidului independent din Alud, Fogarasi Albert, a publicat în un ziar maghar împărțirea circumscripțiilor din comitatul Albei Inf. cu unele observații caracteristice.

Iată ce comunică Fogarasi asupra celor patru circumscripții, în care e împărțit comitatul:

Circumscripția *Vinului inf.* se alcătuiește din 24. de comune și un oraș, Oena Sibitului, cu 47,342 locuitori. Din aceștia 4260 sunt magharii (singur în Oena sunt 1260 de magharii) și 5720 de Sași. Numărul Românilor este de 36 273, față de cari numărul Ungurilor și Sașilor face 9980 de suflete. Cu toate acestea se poate ușor întâmpla ca Românii să rămână în minoritate cu alegătorii, cum s'a întâmplat și la ultimele alegeri. Acum magharismul e întărit în cerc cu Ungurii de la Oena și cu Sașii. Toți Sașii din comitat sunt concentrați în acest cerc și toți știu scrie și citi, pe când — zice Fogarasi — *dintre Românii autorizați pot lipsi pe câți vreau de dreptul electoral.*

Frontații noștri din cerc și comitat să petreacă cu atențiune dezvoltarea lucrurilor.

Circumscripția *Alba-Iulia* o consideră Fogarasi ca sigură pentru Magharii, asemenea și circumscripția *Aludului*. La aceste circumscripții aparțin multe comune românești, dar majoritatea o formează alegătorii din oraș și mine-rii. La Alba-Iulia votează orașelele Abrud, Zlatna și Roșia.

La Alud s'a anexat *Blajul* cu șapte comune, cu scopul — zice Fogarasi — *ca să se contrabalanseze influința inteligenței române.* El crede totuși că nu s'a făcut un lucru cuminte, alăturându-se la Alud ținutul *Blajului*, pentru că în această circumscripție va fi majoritatea română, *îndată ce țărânii români vor avea știință de carte.*

Mal este a patra circumscripție, a Ighilului, care are 77 comune, cu 80,759 de locuitori, din cari abia 3289 sunt Unguri. Fogarasi crede, că *acesta e cerc românesc sigur.*

Inteligența română din comitatul Albei, din Blaj, Alba-Iulia, Abrud etc. are să se apuce de lucru cât mai curând și să fie la culmea misiunii sale.

Pregătiri.

Doi membrii ai partidului independent, Lovász și Bakonyi, se întrunesc în fiecare zi la orele 11 în clubul partidului și împreună cu prezidentul Tóth János, fac planul amănunțit al muncii de organizare. Partea primă a acestui este, ca cercurile de partid de la țară să controleze conscrierile alegătorilor și să bage de seamă să nu fie echiși din liste alegătorii opoziționali.

În partidul muncii, în centru, nu se ocupă cu listele alegătorilor. Conșcieri e încredințată comiților supremi. Astfel se încep și se continuă lucrările electorale. Numai noi stăm cu mâinile în sin. Până când? ..

unele colonii au început a se subscrie în favoarea voluntarilor din Ulster.

Lupta în care s'a angajat primul ministru Asquit și toată democrația engleză constituie cel mai important eveniment din viața Angliei în acest început de secol. Evenimentele cele mai apropiate ne vor arăta dacă marilor lorzi vor recăpăta sângele rece și vor înțelege că trebuie să se supie.

Oponerea lor va deslănțui războiul civil, care în mod neluocnic va avea grave repercursiuni în colonii.

S. Gărdhoară.

Pressa italiană despre meetingul Ligei Culturale. Contele italian E. Miari se ocupă în ziarele „La Provincia di Padova” și „Gazetta Trevisiana” cu multă căldură de soartea Românilor din Ungaria în legătură cu recentul meeting al Ligei culturale. Scriitorul italian ajunge la concluziunea, că dacă Maghiarii nu vor satisface dreptele revendicări ale Românilor din Ungaria, România se va înstrăina cu totul de Austro-Ungaria și aceasta va fi în dauna Monarhiei.

Pravoslavnicii ruși pentru Rutenii din Ungaria. Ziarul „Rieci” află din Odessa, că asociația pravoslavnicilor de-acolo a adresat Maj. Sale Monarhului nostru o petiție cerând grațierea Rutenilor condamnați de tribunalul din Sighetul-Monarhiei.

Declarațiile regelui Carol.

— Comentarile ziarului „Az Ujság” —

Declarațiile regelui Carol și României au produs un viu interes pretotdeauna. Toate ziarele le-aure produs din *Malin* și unele le-așează cu comentarii. Dintre aceste cea mai nimerită spreclare o face ziarul guvernamental ungar „Az Ujság” în un articol de fond, intitulat „Mediatorul.” Ziarul comentează rolul ce l-a avut România în cursul crizei Balcanice și insistă asupra mediativității ce România are și o ia în conflictul ivit în Albania.

Iată ce scrie între altele „Az Ujság” în această chestie:

„Suveranii fac rare ori declarații ziaristilor și atunci când consimt ca fuziile lor să fie date publicității, acestea au o importanță deosebită. Astfel declarațiile regelui Carol au un scop anumit. Nu-l mai puțin adevărat că suveranul României luibește mult ceea ce le-a spus ziaristulul francez dovedess îndestul aceasta. În cursul evenimentelor balcanice a intervenit o întorsătură, când regalul român, ridicându-se deasupra celorlalte state mici, a ajuns în primul plan al politicii europene. Dela încheierea păcii din București, grupările marilor puteri au recunoscut marea rol ce l-a avut România, asigurându-și o pozițiune ce seamănă cu aceea a unui stat conducător. Această întorsătură se atribuie politicii înțelepte și chibzuite a regalului român, care a știut să fie răbdătoare când a trebuit și să ia o atitudine energică și îndrăznească, când situația cerea aceasta.

Încordarea între marile puteri, de la pacea de la București, încosece o cert că nu a dispărut definitiv, totuși România a putut păstra pacea și a avut chiar rolul de împăciuitoare între marile Puteri, cu toate că mai ales în ultimul timp Franța și Rusia caută să-și facă popularitate la București. În locul Europei întregi România vrea să facă acum liniște în Albania. La aceasta România este ajutată și de faptul că familiile domnitoare sunt înrudite și se procează și o legătură de rudenie și între familiile domnitoare dintre România și Grecia. De altfel între aceste două State s'a legat o bună prietenie mai cu seamă de la încheierea tratatului de la București încoace.

Sosirea la București a ministrului plenipotențiar român de la Berlin e o dovadă că împăratul Wilhelm aprobă rolul de mediatore a României în conflictul din Albania. Dacă României îi va succeda a restabili pacea și stările normale în Albania, va face un bun serviciu triplei alianțe.

știe limba statului? Consiliul comunal e ales pe baza unui sufragiu larg. Îndată ce instrucția va fi mai răspândită la sate negreșit că și primarul va fi ales din sânul consiliului.

În ce privește alegerile județene ele sunt o pregătire pentru celelalte. Am crezut necesar să le păstrăm, fiind o necesitate.

Proiectul încă odată, e provizor, nu este acesta idealul nostru, dar necesitățile ni-l cer.

Trecându-se la desbaterea pe articolele legea se votează în unanimitate cu unele mici modificări.

În aceeași ședință de noapte s-a votat după o scurtă desbatere și bugetul Statului.

În ședința de Vineri a Senatului și Camerei s-a dat cetire pentru a treia oară propunerii de revizuire a Constituției. Desbaterea s-a amânat până după vacanțele Paștilor.

Criza Engleză.

Londra, 9 Aprilie 1914.

Camera Comunelor a votat pentru a doua oară legea autonomiei Irlandei și în curând va fi supusă Camerei Lorzilor. Dacă această înaltă cameră o va respinge și de această dată, legea va putea fi supusă semnăturii suveranului. Primul ministru Asquit luând portofoliul ministrului de războiu în urma dimisiunii titularului, dovedește hotărârea sa de a aplica legea chiar prin forță.

Criza care se desășoară de câte-va, luni în Anglia, este cu atât mai gravă cu cât s'gduie în mod profund însăși organizația națională. Anglia era cunoscută în cursul veacurilor a fi țara emnamente conservatoare și a tradițiilor de liniște socială. Ultimele evenimente au arătat cât de adânc a pătruns spiritul de revoltă și de anarhie. Conservatorii englezi au început a propăvădui nerespectul legilor prin opunerea armată. În acest scop 100.000 de voluntari din Ulster sunt gata a și vărsa sângele.

Prin această luptă disperată conservatorii englezi încearcă a-și mai recăpăta puterea și influința de odinioară. În Anglia acum câțiva ani s'a desășvârșit în mod pașnic o adâncă revoluție, care în Franța ar fi făcut să curgă mult sânge. Camera lorzilor se bucura până în acest din urmă timp de un drept de veto, prin care putea respinge orice lege votată de camera comunelor, totdeauna opunându-se legilor cu caracter democratic. Acest drept a fost desființat printr-o lege a Camerei comunelor și regele sancționând-o, marilor lorzi, au trebuit să accepte amputarea propriei lor puteri.

Marilor lorzi cu o minte clar văzătoare a forței democrației din ce în ce crescândă, au înțeles căt de zadarnică ar fi fost orice opunere. Și tot astfel aceiași marilor lorzi, posesorii întinșelor latifundii au admis exproprierea propriilor lor proprietăți în folosul imensei obște a poporului. (Pentru recunoașterea aceluiași principiu vedem desășvârșându-se actualmente în parlamentul din București ședințe pline de patimă și pasiune.)

În lupta pe care conservatorii englezi o duc contra autonomiei Irlandei trăesc resentimente puternice contra acelorași forțe cari le-a smuls puterea lor: dreptul de veto și le-a impus exproprierea proprietăților lor.

Autonomia Irlandei a mai emoționat odată poporul englez în timpul când marele Gladstone încerca spre sfârșitul veacului trecut să repare nedreptatea ce se făcuse poporului irlandez. Gladstone a fost învins, dar dreptul n'a putut fi înăbușit și astăzi partidul liberal și radicalismul englez s'au angajat solemn în fața țării pentru autonomia Irlandei. Azi însă această agitată chestiune nu se resimte numai în organismul social și politic al metropolei, ci în tot întinsul imperiului.

Imperiul britanic este atât de întins și risipit dealungul oceanelor și continentelor, încât metropola are nevoie de cea mai nerștirbită autoritate pentru a se putea impune celor 400 milioane de supuși împrăștiți pe tot pământul. Ori de câte ori autoritatea metropolei scade, tendințe separatiste se manifestă în colonii. Astfel acum în

Tisza în favoarea populații de rasă română supuși ai coroanei Habsburgice.

Opinia publică franceză așteaptă cu simpatie dezvoltarea acestor noi promisiuni de pace orientală cari vin din România, unde tradițiile noastre, limba noastră, spiritul nostru și în fine interesele europene găsească o prețioasă primire.

Din Corpurile Legiuitoare române.

Votarea proiectului organizării Dobrogei.

În ședința de Vineri noaptea a camerei române s'a votat proiectul de lege al organizării Dobrogei noul cu unele modificări neesențiale. Înainte de a se trece la discuția pe articole a acestui proiect de lege provizor, dl ministru de justiție Antonescu a ținut să răspundă în numele prim-ministrului Brătianu, împiedecat de-a lua parte la ședință, deputaților, cari au criticat proiectul. Iată ce-a zis între altele reprezentantul guvernului:

Dl Iorga, care este un savant ne-a făcut erl un istoric foarte util al acestui ținut. Ca un omagiu adus competenței sale guvernul primește numirea de Durostor și Caliacra pentru cele două județe (apl.). Acum după ce am recunoscut competența istorică a dl-ului Iorga, ne va fi mai ușor să răspundem la obiecțiunile sale în partea de drept, unde competența noastră e mai mare, fiindcă noi avem și răspunderi.

Răspunzând, în general, criticilor ce s'au adus legii că ar cuprinde prea multe restricții, dl ministru al justiției arată că e vorba numai de un provizorat, pe care dorim să fie cât mai scurt.

D. Iorga ne sfătua să facem o anchetă. Dar s'a făcut o largă anchetă, s'au consultat toate organele locale și s'au făcut consfățuirii înainte de a se elabora legea.

Chiar după statistica bulgară se constată că majoritatea populației e musulmană. De aceea ne-am ocupat de statutul personal și de succesiune abintestat, cari țin de Coran și cari trebuie judecate de tribunalele mohamedane.

D-sa arată că libertatea presei nu e îngărdită căci nu se cere autorizație prealabilă nici cautiune. Odată însă ce un delict e săvârșit, libertatea încetează. De altfel Constituția bulgară nu oprește arestul preventiv în materia de presă, cum e la noi. Correspondenții ziarelor din restul țării nu sunt supuși la acest regim.

De asemenea în ce privește intrunirile s-a dat cea mai deplă libertate și autoritățile nu intervin decât în caz de turburare a ordinii și siguranței publice.

D-l T. Ionescu cerea ca primarul să fie ales din sânul consiliului comunal. Lucrul e imposibil, căci la sate nu e nimeni care să știe românește. Cum va executa primarul ordinea dacă nu

Ca și când toată gloria Moldovei era legată de aceste cetăți, isteria Moldovei se întunecă, îndată după distrugerea lor.

Pe lângă partea istorică, conferența d-lui Lepădatu mai are o parte foarte prețioasă, constând din lămuriri arheologice, pe temelul rezultatelor date la iveală de săpăturile d-lui Rostorfer. E toată cetatea reconstituită, în afară de o singură lătură, căzută cu malul.

Prin numeroase proiectiuni, a fost pusă în evidență întreaga dispoziție a șanturilor, a zidurilor de afară, a turnurilor, a castelului dinăuntru, a înăperilor lui, a porților; apoi dimensiunile zidurilor, ale tuturor încăperilor etc.

Grație muncii neobosite a cercetătorului neamț s'a adunat o mare cantitate de material de războiu de pe vremuri (șegăți, ghiulele, forme pentru turnetul gloanțelor, zăbale, scări de țea, săbii, prăsele etc); în zidărie s'au găsit numeroase ornamente, reprezentând stema țării, figuri omenești, obiecte etc.

Într-o formă din cele mai îngrijite, conferența aceasta a pus la dispoziția celor ce iubesc trecutul Moldovei date atât de complete și de interesante, încât mulți se vor simți îndemnați să cerceteze cetatea dela granița de miază-noapte a României.

De altfel conferența d-lui Lepădatu va vedea și lumina tiparului.

București, 30 Martie v.

C.

această chestiune, dară ne ținem de datorință, pentru clarificare, nu însă pentru a cere scuze dela cineva, să aducem pe această cale la cunoștința fraților următoarele:

Când noi am trimis acea telegramă, care a avut din nenorocire puterea să răzvrătească întreaga presă ungurească, noi ne-am dat seama de ceea-ce făcăm.

Iar când autoritățile universitare au intenționat pornirea unei anchete și tragerea la răspundere a așa zisilor inițiatori vinovați ventru pasul nostru sincer am știut ce ne pretindea onoarea noastră bărbătească.

La câteva zile după svornul pornit în țară de colegii noștri unguri, în frunte cu conducătorii lor au ținut în localul »Societății universitare de lectură« în această chestiune o mare adunare de protest, unde s-au vărsat tot veninul urei de răsău contra noastră și au pretins satisfacție prin forurile universitare, pentru »ofensa adusă ideii de stat unitar și sentimentului public unguresc«. Au pretins pornirea unei anchete din cele mai severe și aplicarea istoricelor »pedepse exemplare«.

Dar pe cât s'au arătat d-lor de consternați pentru această simplă dar sinceră manifestare naturală a unității sufletești a neamului nostru românesc, pe atâta am fost noi de liniștiți.

I-am prevenit cu gentilețea impusă de simțul nostru uman și de datorințele noastre de cavalierism.

I-am lipsit de oboșala împreună cu facerea unei anchete, ce e drept nu atât de grele, sunt doar între noi, ca niștiri alt-unde, atâți lingăli, atâți infamii renegați, călii de mâne ai acestui popor de mucenici, — și ne-am prezentat Ilustrității Sale d-lui rector actual Dr. Kenyeres Balázs, pentru a-i servi cu acele clarificări de cari d-nia sa va fi având lipsă și întru cât aceste clarificări nu treceau marginile destăinuirilor de ordin prea gingaș.

A doua zi după această prezentare făcută tot cu atât de puțin alai ca și trimiterea acestei telegramă, după ce senatul universitar și-a ținut de datorință să se ocupe cu această chestiune, am fost chemați prin câte-o scrisoare recomandată în cancelaria Ilustrității Sale d-lui rector, unde ne-am și prezentat.

Ni s-a luat interogator. De față erau Ilustritățile Lor d-l rector actual Dr. Kenyeres Balázs, d-nul decan al facultății de medicină Dr. Marsalkó Tamás și d-l decan al facultății de drept Dr. Kosutány.

Am fost interogați fiecare în parte. Despre întrebări și răspunsuri s-au încheiat procese verbale, cari de prezent sunt înaintate Excelenței Sale prim-ministrului conte Ștefan Tisza.

Dacă va veni timpul ca răspunsurile date de noi să ajungă a fi publicate, frații se vor convinge că acele răspunsuri nu caracterizează sufletul eroilor de tufă, ci demnitatea sufletelor conști de datorințele multiple ce li-se impun, de împrejurările locale în cari trăim și de cultura națională, care ne-a nutrit și cu care la date mai mari ne uai recream și noi aici în Cluj.

Ținem de neapărată trebuință să aducem pe această cale și în aceste împrejurări la cunoștința d-lui Dr. Aurel Isacu avocat în Cluj, să ne lipsească pe viitor de binevoitorul rol de mijlocitor între noi Tinerimea și forurile universitare.

Iar pe acei colegi români, cari plimbându-se la braț cu d-l Isacu au discutat ac-asă chestiune și i-au oferit toate amănuntele, cari de altfel nu erau un secret între Tinerime, li advertisăm să-și măsoare faptele și vorbele, cari erau să facă Tinerimea și pe noi trimitătorii și concipitorii telegramelor, de rușine, nu numai în fața întregii lumi românești, ci și a strelilor pretini și dușmani. Un om cinstit are alte mijloace de a-și duce la îndeplinire răzburările mici ori mari, de partid. Și antipatiile personale au margini, între cari trebuie să încercute atâta, când e vorba de acțiuni de solidaritate.

Lazar Isaicu, stud. la medicină. Mihail Mitrea, stud. la medicină.

Măcelurile grecești din Corița.

Asupra asasinatelor din Corița și a vandalismelor sacrelor legiunii eline, cari egduie azi întreg Epirul albanez, sosesc telegrame din diferite surse. Telegramele sosite din Albania susțin că ororile din Corița au fost săvârșite de trupele regulate ale Grecilor, cari au distrus și școala și biserica din acel oraș, — pe când telegramele din Atena cearcă, ca prin diferite apucături, să scoată oficialitatea greacă de sub răspunderea sălbătăciilor comise în Epir. »Graeca fides« de altfel este proverbială.

Intervenții diplomatice. Guvernul român a adresat celui din Atena o notă, cerând explicații în

chestia omorurilor dela Corița și provocându-l să facă să înceteze acea stare insuportabilă, în urma căreia Românii din Epir nu mai sunt siguri nici de viața lor. În același timp guvernul român a intervenit și la Durazzo.

Prim-ministrul grec Venizelos, în primul său răspuns către guvernul român, a declarat — spălându-și mâinile — că guvernul grec nu poate interveni în această chestie, deoarece cei ucși sunt supuși albanezi.

Guvernul român a comunicat atunci celui din Atena conținutul unei telegramă, prin care principele Albaniei încunoștința pe regele Carol, că autorii asasinatelor din Epir sunt soldații greci. Strămtorat cu ușa, Venizelos a căutat atunci să-și exprime regrete printr-o nouă telegramă, în care declară totodată că guvernul lui nu poate exersa nici o presiune asupra legiunilor sacre, cari, conduse fiind de oameni ai opoziției, caută să facă imposibilă situația guvernului.

Comparând însă textul celor două telegrame ale prim-ministrului grec, se poate face prea ușor o idee despre sentimentele din cari au fost isvorâte și ticlute.

Proteste la București.

Toate cercurile din București sunt adânc indignate de cele petrecute la Corița.

O delegațiune a Societății de cultură macedo-română din București s-a prezentat alaltaeri dimineață d-lui ministru de externe Em. Porumbăru, cerând intervenția energică a guvernului român în chestia omorurilor din Epir. D-l ministru a răspuns delegațiunii că guvernul a intervenit deja atât la Durazzo cât și la Atena pentru apărarea prestigiului României și ocrotirea populației române.

Aceeași societate, în unire cu Liga Culturală va chema pe bucurăsteni la un mare meeting național, unde vor protesta contra evenimentelor sângeroase din Corița. Și întruniri la fel se vor ține în diferite orașe din provincie. Comitetul soc. macedo-române s-a întrunit eri pentru a lua dispoziții asupra meetingului amintit.

Pentru odihna celor ucși la Corița se va oficia și un parastas, probabil, în sărbătorile Paștilor.

„Domnul Notar“ — confiscat.

Ordinul procuraturii din Cluj.

De câteva zile asistăm la niște apariții de tot cludate, cari trebuie să ne pună pe gânduri. În loc ca declarațiunile »binevoitoare« făcute de contele Tisza în camera ungăre în legătură cu tratativele de împăcirea să aducă o ameliorare a situației noastre, vedem că s'a deslăntit asupra noastră din nou cea mai detestabilă cenzură.

În București se scoate de pe afișul Teatrului Național piesa d-lui Z. Bărsan — la intervenția ambasadei austro-ungare — iar Sâmbătă seara ne-am trezit cu știrea din Sibiu că volumul postului Goga »Domnul Notar« a fost confiscat.

Iată telegrama ce-am primit-o Sâmbătă seara după încheierea foil:

Sibiu, 11 Aprilie orele 4-50 p. m.

La ordinul procuraturii din Cluj poliția de-aici a confiscat azi toate exemplarele din volumul lui Goga »Domnul Notar«, depuse la »Librăria Poporului« și la »Librăria Arhidiecezană«.

Românii din Sibiu comentează cu mare aprindere acest procedeu, stând și așa sub impresia penibilă a demisiunii directorului »Teatrului Național« Brătescu-Voinesti pentru piesa lui Z. Bărsan.

„Foaia Poporului.“

Tărăboiul făcut de presa goviniștă maghiară în jurul dramei d-lui Goga și-a avut prin urmare efectul dorit. Succesului »Domnului Notar« la București procuratura maghiară i-a răspuns prin — confiscarea volumului, tipărit la București.

Adevărul doare și îi doare in-deosebi pe guvernantii noștri, cari sar ca mușcați de șarpe, când cineva cutează să zugrăvească stări adevărate, cari se petrec între granițele Ungariei. Ceea-ce pătește azi d-l Goga va păți poate ca mâne și istoricul maghiar

Szekfü, care a avut cutezanța să scoată zilele trecute de sub tipar, sub egida Academiei maghiare, un volum despre »eroul legendar« maghiar Rakoczi prezentându-l în colori adevărate, cape un om de toate zilele și cu toate păcatele inerente omului. Presa maghiară, societățile maghiare, studentimea maghiară etc. țipă astăzi prin ziare și prin întruniri în contra istoricului Szekfü, care »a avut cutezanța nemai pomenită« să prezente în culori adevărate pe »eroul« Rakoczi. Șovinistii noștri sunt atât de orbiți de orgoliul lor clădit pe falsificarea istoriei și suprimarea cu orice preț a stărilor adevărate, încât nu mai sunt capabili să rezonze sau să cedeze ceva din orbitea și îngâmfarea lor. Ca mâne ne vom trezi poate, că volumul lui Szekfü va fi ars în piețele Peștii și ale Clujului.

Să nu ne prea mirăm deci de confiscarea »Domnului Notar« în niște împrejurări atât de bolnăvicioase. Protestăm în contra acestei confiscări, dar ne mângăiem cu speranța, că tocmai aceste confiscări și opriri vor contribui cu timpul la triumful adevărului și a luminei și vor face pe acei, cari calcă astăzi în picioare adevărul, să se rușineze de faptele lor.

ȘTIRI.

— 31 Martie 1914.

Domnii abonați, cari cu 1 Aprilie st. v. nu și-au reînnoit abonamentul, sunt rugați a-și achita de urgență abonamentul, căci în caz contrar li-se va întreprinde peste câteva zile trimiterea ziarului.

Știri din România. Centrul studențesc a convocat pentru eri d. a. o întrunire, pentru discutarea următoarelor chestiuni:

Retragerea piesei »Se face ziuă« de pe scena Teatrului Național; sentința tribunalului în chestia Mândăchescu și atrocitățile din Albania.

Sâmbătă a avut loc o întrunire a proților din Iași, discutându-se asupra evenimentelor petrecute în Burdujeni, unde mai mulți evrei ar fi făcut diferite demonstrații jenantă pentru biserică. — După lungi discuții s-a redactat o moțiune de protestare, trimițându-se câte o telegramă în același sens d-lor prim-ministru, ministru de călție și I. P. S. Sale Mitropolitului Moldovei. De asemeni s-a trimis și o telegramă d-lui A. C. Cuza, deputat de Iași.

Alaltaeri a fost pusă în linie de pluire șalupa militară »Trotușnic«, care se împotmolise Joi seara pe malurile inundate ale Dunării, în apropiere de Tulcea.

Fondul de premii pentru cele mai bune lucrări reprezentate pe scena Teatrului Național în ultimii doi ani — scrie »Flacăra« — s'a împărțit d-lor O. Goga (pentru »Domnul Notar«), G. Diamandi (pentru »Chemarea Codrului«) și A. de Herz (pentru »Păiajenii«).

Un dar frumos de Paști. Magnificența Sa d-l Antoniu Mocsonyi de Foen a dăruit »Mesii studenților« dela școlăle noastre 20 acțiuni d 50 cor. dela societatea »Agricola« din Hunedoara, iar fondului de excursiuni »Coleg« 10 acțiuni la 100 cor. dela Institutul de credit »Silvania« din Șimleu-Silvaniei. Mare mulțumită generosului donator!

Dirrecțiunea școalelor medii gr. or. române din Brassó (Brașov).

Ziarul »Glasul Basarabiei« confiscat. Din Iași se anunță, că o știre socialistă din Kișinău vestește că ziarul românesc »Glasul Basarabiei« a fost oprit de a mai apărea, iar directorul său d-l Gr. Constantinescu a fost dat judecătoi pentru că a afirmat într-un articol că Basarabia are nevoie de un arhiepiscop moldovean, care să mai trezească pe Românii din Basarabia din amotzirea la care au fost cufundați de persecuțiile rusești.

Știrea aceasta are încă lipsă de confirmare.

Bustul lui Ioan Rusu Șirianu. Din ziua de 3 Mai n. a acestui an, comuna Șiria din comitatul Aradului va adăposti bustul unui binemeritat fiu al său, care va servi ca un indemn de muncă desinteresată pentru binele neamului, tuturor fiilor amintitei comune. În ziua de 3 Mai va avea loc în Șiria desvălirea bustului regretatului ziarist Ioan Rusu Șirianu, care a murit atât de timpuriu după o vleață închinată binelui neamului românesc.

Onoare celor ce-i ridică bustul binemeritat și cinsto memoriei celui dispărat din mijlocul nostru!

Podul peste Dunăre între România și Serbia. După cum se anunță din Belgrad, Scupștina a aprobat în unanimitate și fără discuții, convenția româno-

sârbească, privitoare la construcția podului peste Dunăre.

Banca franco-română. Din Paris se anunță, că cercurile financiare franceze sunt preocupate de constituirea unei bănci franco-române, care se va ocupa nu numai cu operațiunile de bancă ci și cu înființarea de întreprinderi comerciale și industriale. Până acum s-a semnat pentru acest scop un capital de 6 milioane și jumătate.

Necrolog. Cu inima înfrântă de durere aducem la cunoștință, că Gregcriu Bogdan arhitect, a trecut astăzi dimineața, în floarea vieții sale, în etate de 27 ani, la viața de veci. Înmormântarea va avea loc în 13 April st. n. a. c. d. a. la 3 oare. — Reghin 11 April 1914 st. n. Adânc întristată mamă, frate, cumnată, nepoți și rudeni!

Cuprinși de adâncă jale vestim că George Șuleanu, notar pensionat, a încetat din viață Vineri, în 10 Aprilie n. c. la 5¹/₂ ore dimineața, în etate de 38 ani. Înmormântarea a avut loc Duminecă în 12 Aprilie n.

Sibiu, Aprilie n. 1914, Antoniu Șuleanu, ca frate. Aurel Nan, Augustin Șuleanu, ca nepoți.

O principisă îngropată de vile. Zilele trecute a fost îngropată la Neapole principesa Novoti, despre care circulă acum svornul prin oraș că nu ar fi fost moartă ci se afla numai într-o stare de letargie și deci că a fost îngropată de vile. Autoritățile orașului au orânduit o anchetă.

Aviației. Din Gotha se anunță: Sublocotenentul Svern a stabilit un nou record de durată, sburând, fără întrerupere, timp de 12 ore și 14 minute.

Pe câmpul de aviație din Drezda făcuse alaltaeri o scenzionue cunoscutul Aviator Reicheld, care avea ca pasagor pe o cumnată a sa. Pe când voia să aterizeze, s'a prabusit la pământ — din motive necunoscute — dela înălțimea de 60 metri. Cumnata aviatorului a căzut din aparat murind pe loc, iar Reicheld, care căzuse sub ruinele aparatului, a murit în drum spre spital.

Trecerea Canalului Panama. Din Washington se anunță, că senatorul Lodge a declarat în senat, că primul vas care va trece prin canalul Panama, va fi un vas mic, condus de ingineri francezi. Acest vas va fi donat apoi Franței, în semn de recunoștință, că ea a început săparea canalului.

Un copil talentat. »Universul« primește dela corespondentul său din Silistra următoarele: În Silistra avem un copil care execută din țimbal, cu desăvârșită artă, bucățile grele ale marilor compozitori Mozart, Chopin, Gounod, Puccini, etc. provocând ulmirea, când vezi agilitatea cu care reușește să redea toată frumusețea armonică a unei bucăți bine executate.

George M. Ionescu — așa se numește copilul — a implinit abia acum o lună vârsta de cinci ani. Micul George a debutat eri, Duminecă, după amiază, în sala »Orient« pusă gratuit la dispoziție.

Producțiunea mondială a cărților. Dela inventarea tipografeii, numărul cărților publicate în toate țările din lume, nu pare să treacă peste numărul de 11.638.810. Socotăala aceasta e făcută de »Buletinul Institutului internațional de bibliografie«. În anul stabilit, de zisul Buletin, întră și »incunabulele« sau cărțile imprimăte în timpul primitiv al artei lui Guttenberg, cuprins între anii dela 1436 până la 1500. Incunabulele germane sunt cele mai numeroase, precum se și cuvenea, de vreme ce la germani s'a întemeiat arta tiparului. Erudiții de peste Rin le socotesc la cifra de 20 mil, care pare însă exagerată. Italienii numără și ei 6.636 incunabule, olandezii 2.049 și francezii 1.125.

Producțiunea cărților a luat însă desvoltarea cea mai mare dela începutul secolului XIX încoace. Astfel dela 1900 până la 1908 au eșit de sub teascurile tipografice, din lumea întreagă, un număr de 8.714.000 cărți. Media producțiunii anuale, care era numai de 1.250 cărți în perioada dela 1500 la 1536, a trecut peste 10 mil de cărți, pe an, numai dela 1700 încoace. Și în fine, în 1887 producțiunea anuală trece pentru prima oară, cu ceva peste suma de 100 de mil. Dela 1900 până la 1908, media cărților apărute este de 174.375 pe an.

Astfel precum se vede dela începutul artei guttenbergiene, până în vremurile noastre, producțiunea cărților s'a înșutit, în pericul dela 1900 până la 1908 este exact de 140 de ori mai mult decât fusese în perioada dintre ani 1500 și 1536.

Și va mai crește, va mai crește încă mormanul de cărți până la porțiunea de dealuri, și de munți, în care se va condensa cugetarea omenească, bună și rea, formând precipitate care se vor lăsa greu la fund, iar deasupra va pluti, din multul scris, numai puțină esență limpede.

Din Brașov și Țara-Bârsei.

Mulțumită. Comitetul despărțământului »Zărnești« al Asoc. pentru lit. rom. și cultura pop. rom. exprimă și pe această cale adâncă mulțumită On. Institut de credit și economii »Creditul« din Zărnești pentru suma de 50 cor. dăruită și în anul acesta pentru trebuințele interne ale despărțământului.

Zărnești în 10 April 1914.

I. Ionică director.

Apollo.Bio. Program pentru Miercuri și Joi: Ziar cinematografic. — Polidor ca fabricant de matraze. — Aglicea, tablou din viață în 3 acte, »In capcană« dramă în 2 acte, comedii, vederi etc.

Concert militar în Cafeneaua »Coroană«. De aci înainte concertează în cafeneaua »Coroană« muzica militară în fiecare Joi, Sâmbătă și Duminecă dela 9 ore seara.

În Restaurantul »Coroană« concert militar în fiecare Joi și Duminecă dela 8-10 ore seara. Intrare liberă. 3—30.

Teatru, concerte și petreceri.

Reuniunea femeilor gr.-or. române din Făgăraș și jur, invită la producțiunea teatrală, ce o aranjează, cu concursul d-șoarei Relly Popa-Radu, elevă a Conservatorului din București, Marți în 21 Aprilie n. (a 3-a zi de Paști) în sala »Hotel Transilvania« (Lauritsch). Începutul precis la 8 oare sara.

Reuniunea de cetire și cântări a economilor și meseriașilor din Alba-Iulia invită la petrecerea, împreună cu producțiunea teatrală-corală, care o va aranja Lună, în 20 Aprilie st. n. 1914 (a doua zi de Paști) în Reduta Orășenească (Chiosc) din loc. Începutul precis la 8 ore sara. Venitul curat e destinat în favorul Reuniunii!

ULTIME ȘTIRI.

Sofia, 13 Aprilie. Comisiunea de ofițeri superiori, însărcinați de ministerul de războiu cu redactarea proiectului de lege pentru organizarea din nou a armatei bulgare, e opinat că organizarea armatei și mărirea efectivului ei, cu încă 6 divizii de infanterie în plus, astfel după cum se intenționează, nu se poate face decât, mărindu-se termenul actual de serviciu militar al trupelor de infanterie, cu încă un an.

Ministerul de războiu, însușindu-și în totul opiniunile comisiei, există multă probabilitate că în sesiunea de toamnă a Sobraniei, să se depue proiectul de lege, ținând la ridicarea termenului de serviciu militar al trupelor de infanterie.

După câte se spune acest proiect de lege, va fi combătut cu multă energie de agrarieni și socialiști, cari văd în votarea lui, o gravare a contribuabilului bulgar, pentru cheltuielile militare.

Durazzo, 13 Martie. Știri mai liniștitoare sosesc dela Sud. Jandarmieria e isbutit să respingă mai multe atacuri ale baneșlor, cari primesc mereu ajutoare și întăriri.

Sentințe.

Autoritatea e o putere, ce nu atârână dela voința aceluia, care o reprezintă, ci dela conștiința aceluia, care i-se supune. (Korkuroff)

Nu legea nouă a creat dreptul, ci recunoașterea dreptului a creat legea (Spencer).

Legislatorul e mai mult martorul progresului, decât promovatorul lui. (Cellec).

Credința în atotputernicia legilor crește în atmosfera vehementelor lupte politice. (Goldschmid.)

Unii idealști sunt ca »urul brut: în circulație nu se pot întrebuița.

Cerdac.

Poșta Redacțiunii.

„M“. — Ai accente simpatice, dar îți lipsește deprinderea și puterea de concentrare Prin șercericiu, stăruință și devotament vei ajunge să scrii bucăți, cari se vor putea publica. Continuă. Salutări.

Proprietar:

Tip. A. Muresianu: Brar'see & Comp Redactor responsabil: Ioan Brodea.

! Desfacere totală concesionată de autorități !

Din cauza desfacerii magazinului **Dimitru Berbecar**, Numai timp scurt urmează vânzarea totală cu prețuri scăzute. Oarele de vânzare dela 8-12 și 2-6.

BRAȘOV, Strada Hirscher 7. 14-150. Telefon 487.

Pălării pentru dame

Dela cele mai simple și ieftine, până la cele mai fine, confecționate după modeluri din Viena.

Bogat asortiment de garnituri de pălării cu prețuri solide s'afă la :

Magazinul „Wiener Chic“

BRAȘOV, Strada Porții Nr. 32.

Schimbări la pălării se fac dela 1 coroană în sus.

3-10

Doamna Dr. Hanko Domokos,

profesoară de Pian,

BRAȘOV, Strada Vămei 28, etaju I.

Recomandă:

Piane, Pianine clasa primă.

Asortiment bogat. Prețuri diferite.

Garanție pe 10 ani.

Pianine se dau cu chirie.

Expert de croitorie încredințat de Minister

Pregătește în atelierul propriu **Haine de Domni** din stoffe moderne cu lucrători de primul rang ne indigene.

Tellmann Béla

Confecționare de mantale englezești pentru dame și costumuri.

30-50 Pentru studenți și orășeni prețuri moderate.

Comande din provincie se execută, fără a lua măsură cu garanție.

Salon de modă în BRAȘOV

Franciscosii, Colțul Târgului Cailor asăpepra mac. Sacher

Ghete americane

Pentru Primăvară și vară.

Novități dragălașe elegante în asortiment bogat

recomandă cu prețuri dela K. 9-50

" " " " 12-50

" " " " 16-50

" " " " 18-50

A sosit ghetete elegante americane VERA

Magazinul cu ghete:

T. Bahmüller, Brașov Strada Porții Nr. 18.

Nr. 1256/1914 prez

Concurs.

Devenind postul de vicanotar comunal vacant prin abdicere în comuna Szelistye, pentru îndeplinirea lui prin alegere escriu concurs și invit pe candidații de notar cvalificați conform c.rințelor legii, — de a șile înainta prin autoritatea lor competentă, cere- rile instruate cu doveziile de lipsă, la oficiul pretorial pâuă în '16 Maiu a. c.

Szelistye, în 4 Aprilie 1914.

2-3 Primpretorul cercual.

Servitor care au fost în- tr'un birou sau magazin, să știe nemțește, se caută a o fabrică ca magazin cu leafă bună.

Doritorii să facă oferta pe adresa: Agenției de publicitate Alex. Bassa București. Calea Victoriei 162.

Joi în 2 Aprilie se începe vânzarea unui vagon cu vase de Majolica și porcelan de Karlsbad

cari se vor vinde cu prețuri ieftine, în Târgul Boilor la steagul alb, în magazia: LANG, ROZENTHAL & PALMHERT.

Așa de ieftin nu a fost nici odată! fără concurență:

Farfurii fine de porcelan dela 10 fileri în sus,

Filigene de cafea și ceai dela 8 fileri în sus,

Farfurii fine solide cu flori de 20 fileri în sus.

Dacă toate sunt scumpe,

Cumpărați vase ieftine de porcelan!

Pentru sezonul de primăvară și vară 1914.

In atenția On. public cumpărător.

Am onoarea a aduce la cunoștință, că din cauza re- novării Magazinului meu, primesc comande pentru haine bărbătești din depositul meu de stoffe englezești luate după cel mai modern fazon, cu prețuri foarte ieftine.

Poziți a folosi această ocașie căci prețurile ieftine durează numai timp scurt.

Serviciu punctual.

Rugăm să fiu onorat cu comande cât de multe semnez cu stimă

Kosa Albert

Magazin de haine Brașov Str. Mihail Weis Nr. 6.

SAMUEL LIPOT

Cel mai mare magazin în Ardeal de haine gata pentru bărbați, băeți și fete.

Brașov, Târgul Inului 31-33 (Palatul Czell).

Mare ocașune de a cumpăra.

Toată marfa din prăvălie se vinde cu prețurile de fabrică, cât va ținea depositul, fără obligament de a cumpăra.

Reuniunile au favorul de prețuri scăzute.

24-30

Ori și ce concurență eschisă.